

Anul V, Nr. V, octombrie 2025, publicatie gratuită

Brăila

Culturală

Re-clădirea Brăilei

Proiect finanțat de Consiliul Județean Brăila prin Programul pentru finanțarea nerambursabilă a activităților nonprofit de interes județean pentru anul 2025

DIN CUPRINS

● Fosta Gară Fluvială - clădirea monument istoric care domină de 120 de ani portul Brăilei	3
● Casa Popeea, un cochet boutique hotel, în inima fostului cartier grecesc al Brăilei	4
● Casa Zamfirescu, fost Comandament Sovietic, reabilitată după ani de suferință	5
● Fostul Consulat Italian, superba clădire salvată doar pe jumătate	6
● Hotel Petersburg - simbol al prosperității Brăilei de altădată	7
● O fostă casă Fanciotti, restaurată și transformată în hotel de lux	10
● Marele Hotel Splendid - o bijuterie arhitectonică în Centrul Istoric al Municipiului Brăila	11
● Clădirea restaurantului "Carol", o renovare făcută "ca la carte"	12
● Clădirea-amiral de pe strada Împăratul Traian	13
● Casa Faltis, farmacia-muzeu readusă la viață de Ion Bobaru	14
● Casa Dr. Nicolae Robitu, de pe Bulevardul Cuza - martor al demnității și suferinței	15
● "A proiecta aici înseamnă a crea un dialog viu între trecutul cosmopolit și viitorul sustenabil al comunității" - Interviu cu Corina Elena Anghelescu, arhitectul-șef al municipiului	16

Denumire proiect: „Brăila Culturală” - „Re-Clădirea Brăilei”
Proiect finanțat de Consiliul Județean Brăila prin Programul pentru finanțarea nerambursabilă a activităților nonprofit de interes județean pentru anul 2025
Beneficiar proiect: Asociația „Pentru Adevăr”

Manager de proiect: Silvia PREDA
Manager editorial: Monica PARASCHIV
Responsabil resurse umane și contabilitate: Andra VASILE
Redactori: Florentin COMAN, Marian GHEORGHE, Corina-Andreea PREDA
DTP: Ionuț CONDOLIU

Tiraj: 2500 exemplare

EDITORIAL

de Monica PARASCHIV

Jumătatea plină a paharului

Cu fiecare ediție, "Brăila Culturală" a fost și va fi un proiect care, sperăm noi, va disipa până la dispariția totală, un vâl întunecat, nedrept întins pe fața unui oraș cu o istorie captivantă. Obiceiuri ale minorităților care populează de secole aceste meleaguri, legende, unele de-a dreptul înfiorătoare, care au circulat și unele s-au "aciuat" în cărți, clădiri încărcate de istorie, unele abandonate, jigărite și uitate, altele cu o frumusețe proaspătă, încântătoare, falnice... Ce ne dorim, de fapt? Puțină iubire pentru acest oraș care a fost, este și va fi. Altfel! Oamenii sunt altfel, urmare amestecului atâtor nații, atâtor credințe. Brăila se dezvoltă în felul ei, în ritmul ei. Doar dacă nu vrei nu vezi progresele! Doar dacă îți pui ochelari de cal și mergi pe străzi fără să te uiți în dreapta sau în stânga, nu vezi schimbarea! Doar dacă ești atât de ipocrit încât "scurpi" într-o parte și-n alta cu superioritate, când de fapt ești nemulțumit în sinea ta, că în primul rând TU ai rămas înțepenit.

Pe vremea lui Ceaușescu, de multe ori m-am confruntat cu o reacție respingătoare când spuneam că sunt din Brăila. Și atunci adăugam repede că m-am născut în Făurei. Brăilenii erau considerați răi, poate cei mai răi din țară, nu neapărat pentru că erau catalogați drept cuțitari, cât mai ales pentru perpetuarea la nivel de normă în comunitatea brăileană a bătrânului proverb: Să moară și capra vecinului! Această hatereală ridicată la rang de "critică" ne urmărește mai nou pe rețelele sociale. Știu, în zilele noastre patriotismul național ca și cel local constituie ceva anacronic, retrograd... Dimpotrivă, veșnica nemulțumire exprimată cât mai "colorat" și de multe ori incorect gramatical- apropo, nici Gramatica nu mai e ce-a fost – reprezintă trendul.

Ei bine, eu cred că ritmul în care se dezvoltă o comună, un oraș, un județ se datorează în primul rând comunității. Oamenii sunt cei care învârt roțile civilizației! Comunitatea dă tonul! În fond, asta înseamnă dezvoltare: un grad înalt de civilizație. Dacă astăzi se termină reabilitarea unei clădiri istorice, iar mâine e plină de grafitti, ce-ar mai fi de comentat? Și este doar un exemplu, dar sunt multe, prea multe care exprimă nepăsarea pentru ce-i frumos, pentru ce merită prețuit. Bun, acceptăm și nepăsarea asta a concitadinilor noștri! Este oricum preferabilă "haterelii"! Dar ce-ar fi dacă am începe să vedem din ce în ce mai mulți dintre noi jumătatea plină a paharului? Și să ne bucurăm de ce vedem, să ne bucurăm de Brăila? Așa cum este, așa cum suntem noi!

Florentin
COMAN

Fosta Gară Fluvială, cunoscută brăilenilor mai mult drept "Căpitania Veche", continuă să domine zona portuară a orașului, cu arhitectura sa deosebită care iese în evidență din orice direcție a-i privi-o, atât dinspre mijlocul Dunării, de pe navele aflate în tranzit, cât și dinspre oraș, când cobori pe strada Împăratul Traian. Impunătoarea clădire este deținută, de mai bine de două decenii, de firma "Romnav" Brăila, iar patronul Gheorghe Antistescu, gălățean de origine și brăilean prin adopție, s-a mutat efectiv acolo, într-un apartament amenajat la etajul I, unde pe vremuri funcționau birourile căpitanului de port și al reprezentantului autorității navale. La parter, acolo unde erau sălile de așteptare ale Gării Fluviale, au fost amenajate birourile firmei "Romnav". Această firmă a preluat imobilul-monument istoric din portul brăilean în anii '90, în plină tranziție de la comunism la economia de piață. Construită la începutul secolului XX, în urmă cu circa 140 de ani, Gara Fluvială a aparținut, de la inaugurare și până la începutul anilor '90, statului român, prin Ministerul Transporturilor. În 1991, Compania de Navigație Fluvială Română s-a divizat în mai multe structuri. Flota fluvială existentă în acea perioadă s-a împărțit în patru segmente. Un astfel de segment a fost preluat de societatea comercială "Brăila Nav", în al cărei patrimoniu a intrat, pe lângă navele respective, Gara Fluvială și o altă clădire de patrimoniu de pe Str. Danubiului. În 1996, la conducerea "Brăila Nav" a fost numit gălățeanul Gheorghe Antistescu. Acesta ne-a povestit, în urmă cu câțiva ani, că, după ce a venit la conducere, a schimbat denumirea firmei în "Romnav" și s-a luptat să o scape de faliment, fiindcă, din cauza datoriilor acumulate către bănci începuse să-i fie executate activele. BCR a preluat, în contul datoriilor, clădirea de pe Danubiului, în care și-a făcut sediu. Tot BCR ar fi vrut să ia și Gara Fluvială. "A fost nevoie să împrumutăm 76.000 de lei, cât reprezenta datoria pentru care această bancă ar fi vrut să ne ia vechea gară fluvială, și așa am reușit să păstrăm clădirea", ne-a povestit Antistescu. În 1999, Programul Asociației Salariaților (PAS) a cumpărat pachetul de acțiuni al "Romnav". În calitate de președinte al PAS, Gheorghe Antistescu deținea, și încă mai deține, pachetul majoritar de acțiuni. Astfel, a avut posibilitatea să ocupe locuința de serviciu de la etajul clădirii, în timp ce parterul este ocupat de birourile

Fosta Gară Fluvială - clădirea monument istoric care domină de 120 de ani portul Brăilei

firmei "Romnav" care deține o flotă de zeci de nave de transport fluvial. Tot "Romnav" a deținut, până la inaugurarea podului peste Dunăre, câteva din bacurile ce asigurau trecerea fluviului, pe la Smârdan.

Cert este că firma "Romnav" a investit mulți bani pentru întreținerea frumosului imobil din zona portuară. După preluarea din anii '90, a fost nevoie să se decoperteze pereții, atât pe

exterior cât și pe interior, pentru a se reface tencuiala. S-au înlocuit integral instalațiile de curent electric, apă și canalizare. **"Am instalat centrală termică, am refăcut acoperișul, am refăcut elementele de arhitectură, totul cu firme specializate și avizate să intervină asupra unor clădiri cu valoare de monument istoric. Nimic nu s-a făcut fără aviz primit de la Ministerul Culturii, prin Direcția de Cultură Brăila",**

ne declara, în 2014, Gheorghe Antistescu. În urmă cu doi ani, acesta a vărut din nou fațada exterioară, anunțându-și atunci intenția de a vinde clădirea. Din câte se pare, până în prezent nu s-a găsit niciun cumpărător interesat. Important este, însă, ca, dacă această tranzacție se va face mai devreme sau mai târziu, noul proprietar să îngrijească în continuare acest imobil reprezentativ pentru zona portuară brăileană!

Farmecul istoriei

Gara Fluvială din portul brăilean și-a pierdut funcționalitatea la începutul anilor '90, la scurt timp după ce s-a dat în funcțiune șoseaua dig Brăila - Galați, iar cursele de pasageri pe Dunăre au devenit inutile. Pe vremuri, în 1906 când a fost dată în folosință, sălile de așteptare ale Gării Fluviale făceau cu greu față aflului de pasageri. Erau oameni de toate categoriile sociale, de la țărani cu papornite pline, plecați cu cățel și purcel la rudele aflate în localitățile din aval sau amonte de Dunăre, până la domnii cu obraz subțire, abonați ai cabinelor de clasa I. În epoca trăsurilor și căruțelor, când păienjenișul căilor de fier și al drumurilor de piatră încă nu pătrunsese în cele mai greu accesibile locuri, călătoria cu vaporul pe Dunăre era o necesitate. De aceea, din zori și până în noapte, forfota nu înceta în jurul Gării Fluviale. Hotelurile, cârciumile, dar și bordurile din apropierea portului dădeau pe dinafară de clienți și toată lumea era mulțumită, la fel ca armatorii și căpitani de vapor. Două săli de așteptare erau în incinta gării, una pentru clasa a II-a, una de clasa I, pentru domnii cu monoclu și cucoanele în rochii cu crinolină. Parterul mai era ocupat de casele de bilete și o toaletă publică. La etaj, se aflau Biroul Hidrografic Român, biroul căpitanului de port și biroul reprezentantului autorității navale.

Clădirea, realizată de celebrul Anghel Saligny, seamănă cu un vapor de epocă, impresie subliniată de cele două turnuri care amintesc de uriașele coșuri de fum necesare motoarelor cu aburi. De-a lungul vremii au apărut diverse legende legate de funcționalitatea turnurilor. S-a spus că în acestea se află un sistem inovator și unic de contracarare a efectelor cutremurelor: două mari pistoane acționate hidraulic, cu rol în echilibrare a întregii construcții contra mișcărilor tectonice. **"Nu a fost niciun sistem, de nici un fel, în turnuri. Protecția la seism este dată de pilonii de lemn pe care e așezată clădirea. Sunt înfipti foarte adânc în pământ, iar elasticitatea lor ar trebui să anihileze efectele seismelor puternice",** ne-a explicat locatarul Antistescu.

Clădirea mai este cunoscută de brăileni sub numele de Căpitania Veche, deși, în realitate, nu a aparținut niciodată acestei instituții. Căpitania doar a avut închiriate birouri acolo, în diverse perioade de timp, iar acum, după cum se știe, are propriul său sediu, pe malul Dunării, la capătul străzii Danubiu.

Florentin COMAN

Situată în vechiul cartier grecesc al Brăilei, pe strada C.A. Rosetti, la doi pași de impunătoare Biserica Greacă, Casa Popeea poate fi admirată în toată splendoarea sa arhitectonică, după ce a trecut printr-o reabilitare complexă, făcută de actualul proprietar, firma "Tracon" SA. Lucrările au început în 2014 și au fost finalizate trei ani mai târziu, în toamna anului 2017. De atunci, imobilul a primit destinația de Boutique - Hotel. Este, așadar, un mic hotel de lux, capabil să le deslușească turiștilor care-i trec pragul o frântură din Brăila cochetă și bogată din urmă cu 100 de ani.

Casa Popeea este monument istoric și se numește așa, cel mai probabil, după vreunul dintre membrii familiilor foștilor proprietari. Imobilul a fost construit în jurul anului 1900, iar din documentele de arhivă reiese că, în 1907, îi aparținea unei anumite doamne Reisel Permitca, zisă Rosa. În 1923, după ce a fost parțial distrusă de un incendiu, casa a fost cumpărată de comerciantul grec Dimitri A. Cosmetto. Pe vremea aceea, zona era cunoscută drept "cartierul elen", iar Casa Popeea se afla în compania selectă a unor clădiri precum fosta școală Greacă, hotelul Atena, Casa Manos sau Biserica Greacă. Odată intrat în proprietatea construcției afectate de incendiu, grecul Dimitri Cosmetto decide să o facă mai frumoasă decât era înainte. Specialiștii spun că, odată reconstruită, casa a luat tot ce era mai frumos din arhitectura secolului XIX, într-un veritabil stil eclectic care a rămas un adevărat reper estetic pentru identitatea comunitară a Brăilei.

În 1925, comerciantul Dimitri Cosmetto vinde imobilul Băncii Comerciale Italiene și Române, care avea să o înstrăineze 8 ani mai târziu, vânzându-l avocatului brăilean Constantin Stănculescu. Odată cu venirea la putere a comuniștilor, Stănculescu, fost ofițer în armata Regelui, este aruncat în închisoare și toată averea îi e confiscată. Avea să moară în detenție, la o vârstă nu tocmai înaintată, iar soția sa, Silvia, care între timp divorțase, a revendicat dreptul său asupra unei jumătăți din Casa Popeea, dovedind cu acte că imobilul fusese cumpărat și cu banii primiți de ea ca zestre de nuntă. Cealaltă jumătate din imobil a

Casa Popeea, un cochet boutique hotel, în inima fostului cartier grecesc al Brăilei

rămas în proprietatea statului. În 1972, Silvia Stănculescu a vândut jumătatea sa de casă cooperativei "Viitorul" Brăila. După 22 de ani, mai exact în 1994, cooperativa i-a vândut-o firmei fostului prefect de Brăila, Mihai Manea, "Tracon" SRL. În 2002, printr-un contract de schimb de imobile încheiat cu Consiliul Local Municipal Brăila, firma "Tracon" a reușit să dobândească și cealaltă jumătate de imobil, devenind astfel unicul proprietar al Casei Popeea. Din acel moment, au trecut 12 ani până când lucrările de reabilitare au început efectiv, timp în care imobilul s-a degradat considerabil.

"Șantierul a fost deschis mai demult, în 2005, însă lucrările s-au întrerupt în același an, deoarece aveam de onorat mai multe contracte și era mare nevoie de personal, deci a trebuit să mutăm oamenii pe alte șantiere. În 2012, am reluat procedura de avizare și autorizare, în vederea repornirii lucrărilor. A durat circa 10 luni până când am reușit să completăm dosarul de autorizare. Este nevoie de foarte mult timp și foarte mulți bani pentru a obține toate avizele necesare, acesta fiind probabil unul dintre motivele pentru care multe dintre imobilele vechi nu pot intra în reabilitare, deoarece actualii proprietari nu dispun de resursele de bani și timp necesare", ne declara, în octombrie 2014, directorul firmei "Tracon", Gheorghe Cioacă, precizând că lucrările de reabilitare a Casei Popeea, care cuprinde zece camere, cu hol și scară interioară monumentală, au fost făcute integral de "Tracon", cu propriii angajați. Lucrările au fost complexe, dar și rezultatul este pe măsură, unic în Brăila. A fost refăcut totul, până la cele mai mici detalii, de la tâmplăria originală, pe care Tracon a dus-o la recondiționat în fabrica proprie, de la Întorsura Buzăului, până la tencuieli și elementele decorative exterioare. Bineînțeles, a fost consolidată și structura de rezistență, iar în prezent, după aproape opt ani de la finalizarea lucrărilor de reabilitare, Casa Popeea continuă să încante privirea tuturor celor care trec prin zonă și au posibilitatea să-i admire arhitectura cu totul deosebită, mărturie a bogăției și rafinamentului comunității grecești din vremurile de glorie ale Brăilei.

Marian GHEORGHE

Reabilitată după mai mulți ani de suferință, fosta Casă Zamfirescu, Comandament Sovietic în epoca de tristă amintire - când pe străzile Brăilei mășăluiau trupele sovietice și trădătorii Diviziei „Tudor Vladimirescu” - reprezintă un reper pentru cei care vor să readucă la viață clădirile din Centrul Istoric al Municipiului Brăila. Investiția privată, încadrată de alte două bijuterii arhitectonice din Centrul Vechi - clădirea Muzeului Brăilei „Carol I” (fost Hotel Francez) și clădirea Restaurantului „Carol” - se adaugă zestrei arhitecturale de excepție din Piața Traian, „kilometrul zero” al Municipiului Brăila.

Casă emblematică a Brăilei, confiscată de Armata Roșie

Clădirea recent reabilitată a fost construită în jurul anului 1900 de un cunoscut om de afaceri autohton, Zamfir C. Zamfirescu, originar dintr-o familie de intelectuali de vază, prieten de cenacul, la Dragosloveni, cu scriitorii Ion Luca Caragiale, Alexandru Vlahuță și Barbu Ștefănescu Delavrancea. Imobilul ridicat în Piața Sfinții Arhangheli de odinioară s-a remarcat încă de la început prin decorațiunile interioare de excepție, intrarea cocheta placată cu marmură albă, ferestrele cu vitralii sau cristal de cea mai bună calitate, pereții marmorați și coloanele de templu în stil grecesc. Exteriorul imobilului atrăgea privirile trecătorilor prin decorațiunile realizate în stil neoclasic și culorile vii, deosebit de frumoase ale fațadelor și gardul din fier forjat, lucrat la comandă.

Interesant este și faptul că, în perioada 1945-1958, somptuoasa Casă Zamfirescu, din Piața Sfinții Arhangheli (devenită Piața Dumitru Ionescu, după numele marelui donator și afacerist brăilean) a fost rechiziționată de Armata Roșie și transformată în Comandament Sovietic. Nu a fost singura casă confiscată de ruși care ocupaseră, după 23 august 1944, Brăila. Aici, în această clădire de vis, și-a avut sediul ARLUS (Asociația Română pentru strângerea Legăturilor cu Uniunea Sovietică, o asociație al cărei scop declarat era promovarea legăturilor de prietenie dintre România și URSS, însă, conform contraspionajului românesc, scopul declarat oficial era numai o camuflare a intențiilor reale ale Kremlinului, anume obținerea de informații, propagandă în vederea menținerii și întăririi

Casa Zamfirescu, fost Comandament Sovietic, reabilitată după ani de suferință

influenței sovietice - o adevărată oficină a spionajului sovietic), unde se învăța limba rusă. A fost mai apoi Casă a Sindicatelor și sediu al Direcției Muncii.

De la începutul anilor 2000, Casa Zamfirescu a fost, practic, abandonată, intrând într-un accentuat proces de degradare. Din fericire, însă, în ultima vreme, prin eforturile financiare ale omului de afaceri Mihai Hotnogu, care a cumpărat imobilul emblematic, vechi de mai bine de un secol, s-a trecut la reabilitarea completă, de la „zero”, a Casei Zamfirescu, iar rezultatele nu au întârziat să apară. Lucrările de reabilitare au fost coordonate de maestrul constructor Teodor Gurgu, de al cărui nume se leagă zeci de investiții și restaurări de clădiri din Brăila (Teatrul „Maria Filotti”, actualul sediu BRD, Spitalul Județean, BCR, Magazinul „Dunărea”).

O întâmplare relatată de regretatul avocat Nicolae Țino, pe atunci elev al Liceului „Nicolae Bălcescu”, leagă Casa Zamfirescu, devenită Comandament Sovietic, de manifestația din 8 noiembrie 1945 (sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil), la care au participat muncitori de la Șantierul Franco-Român (viitor Progresul), elevi de la „Nicolae Bălcescu”, Liceul Comercial, Liceul Teoretic și Institutul Sancta Maria, precum și brăileni din toate păturile sociale. Manifestația era menită să-l omagieze pe M.S. Regele Mihai I de ziua numelui său, transformându-se, mai apoi, într-o mișcare de protest îndreptată împotriva ocupației sovietice și abuzurilor săvârșite aici de soldații bolșevici. Redăm în continuare un fragment din mărturia distinsului av. Nicolae Țino:

„În curtea Comandamentului Sovietic, care se afla în apropierea clădirii Muzeului Brăilei de astăzi (este vorba de Casa Zamfirescu - n.r.), erau ținuti sub pază mai mulți demonstranți aduși de polițiști, în colaborare cu soldații sovietici. Mai mulți brăileni adunați la poarta comandamentului, avându-l în frunte pe omul de cultură avocat Bazil Clony, spre nedumerirea ostașilor de pază, au cerut: „Vrem să fim și noi arestați!”. Și au pătruns cu toții în curte, făcând-o neîncăpătoare. Comandantul garnizoanei sovietice, înduplecat de avocatul Sasu, cu care se înrudea, ne-a eliberat. Dar, în noaptea de 8/9 și pe 9 noiembrie 1945, poliția a făcut arestări, iar pe cei considerați capi ai manifestației i-a trimis la Curtea Marțială de la Galați (...).”

Florentin COMAN

Cunoscută brăilenilor ca fostul Consulat Italian, clădirea situată la intersecția bulevardului Cuza cu strada Campiniu a avut șansa de a beneficia de o consolidare serioasă, dar și de o refacere completă a fațadei exterioare, care a scos la iveală arhitectura superbă, specifică sfârșitului de secol XIX, când casele "boierești" construite în zona centrală a Brăilei erau făcute cu simț de răspundere și cu o atenție deosebită acordată aspectului estetic. Despre această clădire se știe că a aparținut unui medic italian, Brutto de la Fronte, care, în 1936, a închiriat-o Consulatului Italian. Același medic ar fi donat imobilul, prin testament, în 1962, statului italian. Până la căderea regimului comunist și încă o perioadă, în anii '90 și la începutul anilor 2000, casa a făcut parte din fondul locativ al municipiului Brăila, fiind închiriată către diverse persoane ce au provocat tot felul de distrugereri în interior. Ulterior, a fost revendicată și preluată de Ambasada Italiei care, timp de mai mulți ani, a lăsat-o nefolosită, astfel că în ea și-au găsit adăpost diverși oameni ai străzii, iar distrugerile au continuat. "Au furat și sobele, au furat și ferestrele, au furat tot ce era de furat, cetățenii dumneavoastră din Brăila!", declara în urmă cu câțiva ani, înainte ca imobilul să fie vândut, George Alexandru, avocatul Ambasadei Italiei.

Așadar, după 1989, căderea a fost revendicată de Ambasada Italiei la București, fiind mai apoi lăsată de izbeliște. Oamenii străzii au furat tot ce se putea fura din interior - sobe, obiecte de feronerie, ferestre etc - ba, la un moment dat, au și incendiat clădirea. Fiind atât de degradat încât risca să se prăbușească peste trecători, imobilul a ajuns un adevărat pericol public, iar Primăria a solicitat în repetate rânduri proprietarului să ia măsuri pentru consolidarea sa. Singurul lucru pe care l-a făcut acesta a fost să monteze niște plase care să împiedice desprinderea tencuielii și să monteze două afișe care avertizau trecătorii să mențină distanța, pentru că există risc de prăbușire. În vara anului 1919, o furtună a smuls pur și simplu o bucată de acoperiș din vechiul Consulat și a aruncat-o în stradă și doar o întâmplare fericită a făcut să nu treacă nimeni prin zonă, astfel că nu a fost rănit niciun pieton.

Clădirea fostului Consulat al Italiei la Brăila a fost scoasă la licitație în 2017, alături de alte proprietăți ale Italiei în România. Era vorba de un teren cu o suprafață de circa 470 de mp pe care era amplasată o clădire cu o

Fostul Consulat Italian, superba clădire salvată doar pe jumătate

amprentă la sol de 358 mp. Prețul de pornire fusese fixat la 86.446 euro.

În iunie 2019, municipalitatea intenționa să trimită o adresă Ambasadei Italiei prin care să-i aducă la cunoștință că imobilul transformat în ruine va fi impozitat cu 500% (așa-numita "taxă pe paragină"). Numai că Ambasada deja purta negocieri cu un om de afaceri interesat să cumpere imobilul, iar tranzacția a fost perfectată până la urmă, iar noul proprietar a demarat lucrările de reabilitare.

Sorin Costin, patronul operatorului portuar "Hercules" SA, este cel care a cumpărat acest imobil și a investit pentru a-i reda frumusețea originală. "La interior s-a finalizat partea de consolidare. Structura de rezistență a fost adusă la standardele actuale, cu fundație turnată până la patru metri adâncime, planșouri de beton la parter și etaj, totul conform proiectului întocmit de arhitect. Clădirea poate rezista acum la un cutremur de până la 9,5 grade", declara, în vara anului 2022, Sorin Costin. Tot atunci, acesta spunea că, după finalizarea fațadei exterioare, se va trece la finisarea interioarelor, dar nu înainte de a se stabili ce destinație va avea clădirea. Sorin Costin spunea că nu vrea ca fostul Consulat Italian să servească drept locuință sau spațiu de alimentație publică, gen restaurant, club sau ceva similar. El intenționa ca imobilul să găzduiască o activitate benefică pentru comunitatea locală. **"Încă nu am luat o decizie referitoare la activitatea care se va desfășura aici. Chiar intenținez să organizez un concurs de idei pentru a găsi o destinație care să fie pe măsura acestei clădiri. Abia după ce stabilim acest aspect vom face și finisajele interioare, ca să fie în concordanță cu scopul propus"**, spunea, în vara lui 2022, Sorin Costin. Din păcate, în toamna aceluiași an, patronul firmei "Hercules" a decedat, iar odată cu el s-au stins și planurile pe care le avea în legătură cu frumoasa clădire de pe bulevardul Cuza. Așa cum menționam la începutul articolului, fostul Consulat Italian și-a recăpătat frumusețea originală a fațadei exterioare. La interior, însă, după moartea prematură a proprietarului Sorin Costin, lucrările de reabilitare n-au mai continuat. Din câte se pare, familia defunctului nu intenționează să continue investițiile în refacerea completă a emblematicei clădiri. Din câte se pare, imobilul a fost scos la vânzare, urmând ca viitorul proprietar să continue lucrările și să stabilească ce destinație îi va fi dată, până la urmă.

Hotel Petersburg - simbol al prosperității Brăilei de altădată

Marian GHEORGHE

Monument de arhitectură, han la jumătatea secolului al XIX-lea și hotel de lux încă din anii 1880, fostul Hotel Petersburg, așezat la intersecția Căii Regale cu Bulevardul Alexandru Ioan Cuza, aproape de Biserica Bulgărească, străjuiește inima orașului de mai bine de un secol și jumătate. Inclus într-un amplu proiect de reparații derulat de Primăria Municipiului Brăila, fostul han a căpătat, astăzi, o nouă înfățișare, prin reabilitarea fațadei și a elementelor decorative specifice. Naționalizat în mod abuziv în anul 1950, fostul Hotel Petersburg - clădire de patrimoniu și martor al prosperității Brăilei de altădată - a fost transformat mai apoi în liceu radio-tv. Astăzi, vechiul imobil, reabilitat „ca la carte” cu aproape 900.000 de lei, adăpostește mai multe instituții ale Primăriei Municipiului Brăila, inclusiv Serviciul Public Local Comunitar de Evidență a Persoanelor.

Simbol al Brăilei prospere, readus la strălucirea de odinioară

Vechi de mai bine de un secol și jumătate, imobilul situat pe Bulevardul Alexandru Ioan Cuza nr. 134, colț cu Strada Mihai Eminescu (fosta Regală), a căpătat, iată, o nouă înfățișare - păstrând, însă, farmecul hanurilor de odinioară - prin strădania municipalității, care a alocat sute de mii de lei pentru lucrările de reabilitare. După cum ne-a precizat arhitectul șef al Municipiului Brăila, Corina Anghelescu, proiectul de reparații și întreținere fațade imobil B-dul Alexandru Ioan Cuza nr. 134 (imobil de patrimoniu situat în inima Centrului Vechi al Brăilei) face parte din strategia de revitalizare urbană pusă la punct de autoritățile brăilene.

„S-a procedat la conservarea elementelor autentice care îi conferă valoarea istorică a clădirii de tip „han”, în secolul XIX, transformată ulterior în hotel - Hotelul St. Petersburg. Scopul principal al lucrărilor de intervenție a constat în reabilitarea fațadei și a elementelor exterioare, prin păstrarea substanței istorice conferită de elementele decorative. Lucrările

Un secol și jumătate de istorie

Vechea clădire situată la intersecția Bulevardului Al. Ioan Cuza cu Strada Mihai Eminescu, monument de arhitectură - fost han la jumătatea secolului al XIX-lea - a fost transformată, în jurul anului 1880, în Hotel St. Petersburg. Imobilul de pe B-dul Cuza nr. 134 pare astăzi ca nou. Se afla, cândva, în competiție cu fostul Hotel Boulevard (amplasat pe locul actualului Complex Winmarkt, fost Magazin Dunărea) demolat de autoritățile comuniste în anii '70. Clădirea mai păstrează încă intrarea boltită în vechiul han, specifică acelei perioade. Astfel de intrări se mai află în clădirea de lângă Arena de Box, unde sunt chiriași DSP, și la vestitul Han al lui Malcoci, de pe Calea Galați. În urmă cu mai bine de un secol, la parterul Hotelului Petersburg se aflau magazinele de coloniale „Mendel Herșcovici”, de sticlărie fină și porcelanuri - brașovenie „Ioan N. Popeea & C. A. Roșculeț”, drogheria „Simatu Macata”, de coloniale/delicatese „Vitaniotis”, precum și vestita Berărie Bulevard, care ocupa și trotuarul de pe Bulevardul Cuza și unde te puteai răcori în zilele toride de vară. Somptuosul hotel, care cuprindea 11 apartamente, a fost naționalizat abuziv de autoritățile comuniste, prin detestatul Decret nr. 92/1950, proprietar comanditar fiind, la acea vreme, grecul Xenofon Eraclide. Ulterior, fostul Hotel Petersburg a devenit sediu al Liceului Radio-TV; astăzi, clădirea-monument adăpostește mai multe instituții publice. Având ca proprietar Primăria Brăilei, imobilul-monument a fost salvat de la degradare și dispariție. Alte clădiri de patrimoniu - amintim aici doar fostul Hotel Bristol („Pescăruș”) de pe Regala - nu au avut aceeași șansă.

de reparații și întreținere fațade imobil B-dul Alexandru Ioan Cuza nr. 134 s-au realizat etapizat, în funcție de fondurile existente în bugetul alocat pentru obiectivele de investiții din Municipiul Brăila”, a precizat Corina Anghelescu.

Valoarea lucrărilor executate la fostul Hotel Petersburg a fost de 875.283,36 lei fără TVA (valoare inițială). S-a realizat, printre altele, desfacerea zonelor de tencuială degradată și refacearea lor prin aplicarea unor tencuieli lise sau drișcuite (în funcție de zona vizată), utilizând un mortar compus din var și nisip, iar la finalul aplicării s-a optat pentru o zugrăveală de apă de culoare bej deschis (specifică imobilelor din zona istorică a orașului) pe o suprafață totală de 1.130 mp. De asemenea, s-a intervenit la soclul clădirii, pentru a înlocui finisajele în zonele deteriorate. S-au efectuat, totodată, lucrări de restaurare a cornișei și a brâului decorativ de pe fațada clădirii. La fel ca în cazul soclului, s-au desfăcut porțiunile degradate de tencuială și s-a aplicat o nouă tencuială lisă sau drișcuită. Pentru aceste două elemente arhitecturale, s-a folosit o nuanță de bej nisipiu. Trebuie precizat faptul că, nu întâmplător, cromatica aleasă pentru reabilitarea fostului Hotel Petersburg respectă reglementările Planului Urbanistic Zonal „Centrul Istoric al Municipiului Brăila”, aprobat prin HCLM nr. 273/14.07.2010.

Pe de altă parte, starea avansată de degradare a tâmplăriei inițiale a impus măsuri de reparație și, acolo unde a fost necesar, de înlocuire. S-au păstrat, însă, elementele ce puteau fi restaurate, iar tâmplăria deteriorată a fost înlocuită cu tâmplărie nouă, realizată din lemn stratificat. Un alt aspect deosebit de important al restaurării imobilului de patrimoniu a fost îndepărtarea grilajelor metalice, inestetice, aplicate la nivelul ferestrelor pe vremea dictaturii comuniste. Totodată, întrucât nu respecta caracterul istoric al clădirii, s-a desfăcut porticul din policarbonat din curtea interioară (o adăugire ulterioară, care afecta estetic imobilul) și s-au realizat reparații la nivelul treptelor de acces, pentru siguranța persoanelor care intră și ies din imobilul proaspăt reabilitat.

Re-Clădirea Brăilei

IMOBILE REABILITATE 2024-2025

Toate lucrările de reparații ale imobilelor aparținând Primăriei Municipiului Brăila au fost efectuate în ultimii ani la clădirile aflate în centrul istoric al Brăilei. Majoritatea clădirilor din centrul istoric al Municipiului Brăila datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea, dar include și faze anterioare de construcție, iar lucrările de reabilitare a fațadelor sunt importante pentru susținerea caracterului zonei protejate și contribuie la păstrarea unei memorii culturale a locului.

Calea Galați 16

Bulevardul Cuza

Oituz 4

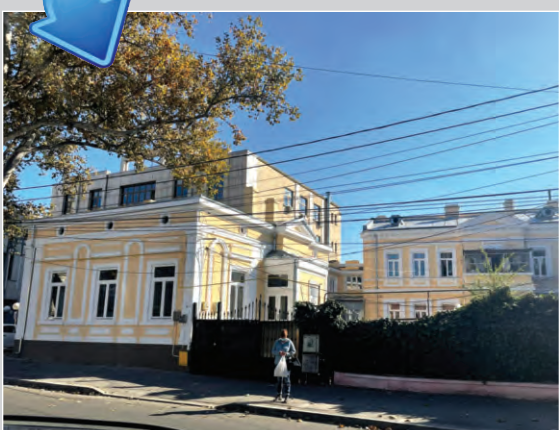

Ana Aslan 33

Re-Clădirea Brăilei

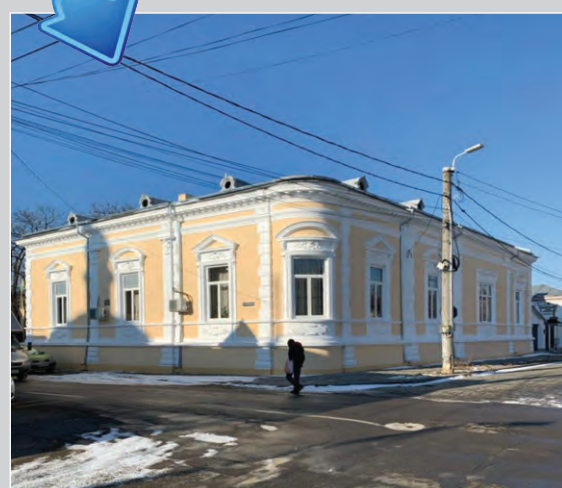
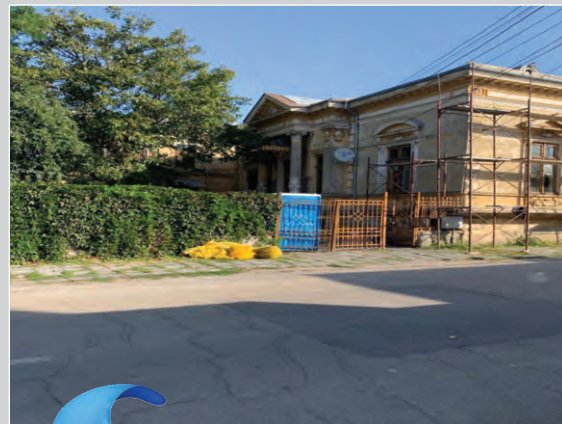
Calea Călărașilor

Strada Campiniu

Fortificației 23

Petru Maior 27

O fostă casă Fanciotti, restaurată și transformată în hotel de lux

Florentin COMAN

Imobilul situat pe strada Mihail Sebastian, colț cu Str. Campiniu, aproape de sediul Poliției a aparținut pe vremuri familiei Fanciotti, familie de origine italiană stabilită la Brăila în secolul XIX, atunci când un căpitan de corabie pe nume Marchiani Fanciotti a ales să rămână în orașul de la Dunăre aflat în plin avânt economic. Urmașul său, Romolo Fanciotti, medic chirurg, și-a construit această casă în 1897. A zidit-o trainic, în stilul arhitectural al epocii, așa cum făceau toți oamenii cu stare din Brăila acelor vremuri. După război, casa a fost naționalizată și transformată în locuință socială pentru mai multe familii. După Revoluție, a fost retrocedată, trecând din proprietatea statului către un proprietar privat care a cumpărat-o de la urmași familiei Fanciotti. În urmă cu câțiva ani, imobilul a intrat în atenția omului de afaceri brăilean Florin Cîrligea - proprietar de benzinării și armator fluvial -, care s-a hotărât să-l achiziționeze, cu gândul să amenajeze aici o grădiniță pentru copii. Ulterior, planurile s-au schimbat, până la urmă clădirea fiind transformată într-un hotel de lux. "Inițial, am zis să o iau ca să amenajez în ea o grădiniță pentru copii. Apoi m-am gândit să mut aici birourile firmei, dar până la urmă am hotărât să fac un hotel cum nu s-a mai văzut în Brăila. Orașul ăsta are un mare potențial de dezvoltare și era nevoie de un astfel de hotel, la cele mai înalte standarde", declara Florin Cîrligea, în ianuarie 2024, atunci când a fost inaugurat noul hotel.

Omul de afaceri a precizat că, după ce fusese ani de zile casă de IGLAC, cu tot felul de chiriași, clădirea era destul de degradată când a cumpărat-o. Tocmai de aceea, investiția pentru a fi adusă la stadiul actual s-a ridicat la circa 2 milioane de euro. Lucrările au început în 2020 și au fost gata la finele anului 2023. Iar felul cum arată acum imobilul, în exterior, dar mai ales în interior, reflectă cu prisosință milioanele de euro cheltuite pe manoperă și pe materialele de calitate folosite. Stucaturile și celelalte elemente decorative de pe zidurile exterioare au fost refăcute cu minuțiozitate, pentru ca totul să arate ca în fotografiile găsite în arhiva familiei Fanciotti. Pentru tâmplărie, s-a colaborat cu o firmă specializată din Covasna, iar structura de rezistență, amenajările interioare și exterioare, precum și acoperișul, care a fost refăcut în întregime, au fost executate de firme din Brăila. Grija la cele mai mici detalii se cunoaște pe toate laturile fațadei, inclusiv la porțile din fier forjat, care au fost păstrate în forma originală, după ce au trecut printr-o sablare și o vopsire profesională. Numai restaurarea acestor porți s-a ridicat la 87.000 lei, ne-a spus proprietarul Cîrligea, pentru a ne face o idee despre costurile de reabilitare a întregii clădiri...

Florin Cîrligea a mai mărturisit că, dacă pentru restaurarea elementelor de arhitectură exterioare s-a bazat pe specialiști și pe cei mai buni meseriași pe care i-a putut găsi, în ceea ce privește amenajarea interioară a fiecărui apartament din componența hotelului nu a colaborat cu vreun designer specializat și a gândit totul singur, de la A la Z. "Eu am ales tot, de la mobilier până la culoarea pereților care par a fi tapetați, dar nu e tapet, e var de cea mai bună calitate. Inspirația a venit din experiențele avute în hotelurile din străinătate unde am fost cazat. Am vrut să aduc aceste standarde înalte și la Brăila. La trei lucruri nu am făcut rabat: am vrut spații mari, de minim 30 metri pătrați, cadă mare în fiecare apartament, și un loc de fumat amenajat decent, în curtea hotelului, ca să nu stea clienții în frig să fumeze. Ce a ieșit, se vede... Eu zic că un hotel la astfel de standarde nu se află nu doar în Brăila ci nici în zona asta de țară.

Iar de clienți, nu-mi fac griji, or să fie suficienți. Brăila are un potențial foarte mare, chiar dacă nu toată lumea realizează acest lucru", a declarat Cîrligea. Legat de experiențele avute în străinătate, acesta a ținut neapărat ca pe colțul clădirii, în firida deja existentă, să fie amplasată o statuie a Fecioarei Maria, așa cum au majoritatea clădirilor de acest gen din Italia.

Marian GHEORGHE

Așezat în inima multiseclarului oraș-port dunărean, Marele Hotel Splendid - actual sediu al BRD Brăila - vine să completeze în mod impecabil, demn de o capitală culturală europeană, ansamblul arhitectonic constituit, încă din secolul al XIX-lea/ început de secol XX, în jurul celui mai vechi lăcaș de cult de pe aceste meleaguri: Biserica Proilaviei, fostă casă de rugăciune turcească.

De la Marele Hotel Hugo la restaurantul „Danubiu”

Povestea Marelui Hotel Splendid, din Centrul Istoric al Municipiului Brăila, începe odată cu Marele Hotel Hugo, al antreprenorului Hugo Filip, mare proprietar de hoteluri în București (celebrul Hotel de France, de pe Calea Victoriei) și Brăila. Construit în jurul anului 1882, Marele Hotel Hugo ocupa colțul de sud-est al Pieței Sfinții Arhangheli (denumită după hramul celei mai vechi biserici din Brăila) devenită, ulterior, Piața Dumitru Ionescu, Piața Lenin pe vremea ocupației sovietice - azi Piața Traian (după numele grupului statuar inaugurat la început de secol XX).

În anul 1885, somptuoasa clădire avea două niveluri, cu decorațiunile concentrate la etaj, în jurul ferestrelor cu ancadrame simple și balcon din fier forjat construit în centrul fațadei sudice. În anul 1899, spun documentele, odată cu dezvoltarea economică a Brăilei, hotelul a fost transformat, după planul arhitectului Dufour, prin supraînălțarea lui cu un nivel, refuncționalizarea spațiului și remodelarea fațadelor. La subsolul clădirii a fost amenajată o sală de popice, la parter două spații mari au fost repartizate pentru restaurant, cafenea și sală de biliard cu acces spre sala de jocuri, iar la cele două etaje câte 15 camere de închiriat în regim de hotel de lux, că doar era vorba de centrul celui mai mare oraș-port al României antebelice.

Potrivit arhitecților care au avut ocazia de a-i călca pragul, edificiul se distinge prin parterul sobru ce formează, în ciuda deschiderilor mari, un soclu masiv pentru etajul nobil din care crește înălțimea următorului cat. Efectul perspectivei ascendente este susținut în mod armonios de suprapunerea ferestrelor și îngustarea treptată a acestora, dar și de cele două turnulețe ce încununează colțurile libere ale clădirii-monument istoric.

După această chibzuită transformare, noul antreprenor,

Marele Hotel Splendid - o bijuterie arhitectonică în Centrul Istoric al Municipiului Brăila

Hugo Singer, deschide, în anul 1900, Splendid Hotel „cu un aranjament după cel mai nou și mai modern sistem”. În anul 1907, precizează reputatul muzeograf și critic de artă Maria Stoica, fost șef al Secției Artă a Muzeului Brăilei, firma „Carrivelli & Bucur” a preluat hotelul de lux din inima Brăilei, a introdus aici iluminatul electric, l-a reparat și remobilat, făcând publică intenția de a-l redeschide sub denumirea „Marele Hotel Principele Ferdinand și Cafee Savoia”, însă denumirea de Hotel Splendid s-a păstrat până astăzi, chiar dacă, acum, clădirea renovată și restaurată este ocupată de sediul unei bănci. În perioada interbelică, aici a funcționat Banca Belgiei, pentru ca, mai apoi, să devină sediu al Comitetului provizoriu al orașului, al Sfatului Popular și al Consiliului Popular Municipal.

Demn de reamintit este faptul că, lângă actualul sediu al BRD din Piața Traian, se află imobilul unde a funcționat, cândva, Banca Sindicatului Agricol, înființată în anul 1912. Tot aici, se aflau Teatrul Rally, actual „Maria Filotti”, dar și Marele Hotel Francez (Muzeul Brăilei „Carol I”) - ca să amintim doar câteva dintre clădirile emblematice din Centrul Istoric al Brăilei.

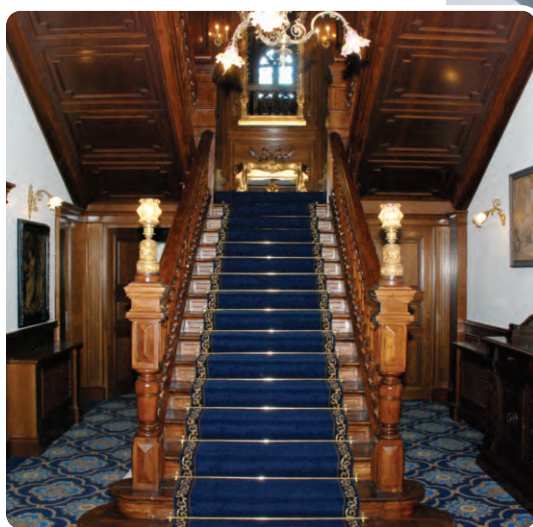
Din anul 1982, fostul Hotel Splendid, mândria Brăilei de altădată, devine hotelul și restaurantul „Danubiu”. La acea vreme, băuturile se țineau în hruba de la subsolul clădirii, hrubă ce ducea către fosta Cofetărie Select, actual Restaurant „Carol”. Din fericire, de-a lungul zbuciumatei sale existențe, Marele Hotel Splendid și-a păstrat planimetria, cel puțin până la consolidarea executată în anii 1998-2003, când au fost făcute modificări majore ale interiorului, precum și ample reparații la fațade. În timpul ultimelor lucrări de restaurare a fațadelor, în urma decopertărilor de straturi suprapuse ale paramentului, au fost găsite fragmente ale vopsitoriei originale: ocră-gălbui în zona superioară, precum și la cornișe. Actuala cromatică a fost adoptată analizându-se fotografii de epocă și vederi ale clădirii-monument; s-au studiat contrastele între culoarea soclului, a ornamentației și corelându-se cu martorii cromatici găsiți in situ. Deosebit de important este faptul că, în timpul lucrărilor de restaurare, a fost recuperată, restaurată și repusă pe poziție ușa masivă a intrării secundare - singura piesă de tâmplărie originală a Marelui Hotel Splendid, păstrată până în ziua de astăzi.

Florentin COMAN

Unul dintre primele imobile renovate "ca la carte" în Brăila de un investitor privat este cel care găzduiește actualul restaurant "Carol" din Piața Traian. Acolo a funcționat, zeci de ani, cofetăria "Select" din Brăila, dar spre sfârșitul anilor 2000 gloria acestei locații deja apusese, iar clădirea începuse să se degradeze tot mai tare. Norocul acestui imobil a fost că a intrat în posesia unui investitor cu viziune și cu suficientă potență financiară pentru a-i reda frumusețea originală. Lucrările de reabilitare au început în 2012, iar trei ani mai târziu clădirea era de nerecunoscut, atât în ceea ce privește fațada exterioară, renovată cu mare grijă la detalii, cât și în ceea ce privește interiorul. Investitorul, omul de afaceri Georgian Negură, nu a făcut economie nici de bani și nici de imaginație, iar asta se vede imediat cum treci pragul ușii principale. Statuia din marmură montată într-o firidă din peretele holului pregătește vizual oaspeții pentru luxul din interior. Lambriuri din lemn masiv, vitralii viu colorate, tablouri semnate de pictori celebri, oglinzi venețiene - toate dau un parfum aparte acestei locații. **"Am încercat să recreăm atmosfera Brăilei sfârșitului de secol XIX, începutului de secol XX. Din păcate, nu am reușit să găsim fotografii cu interiorul acestei case, așa cum arăta ea la început, atunci când servea drept locuință pentru o familie înstărită. Nu am găsit imagini nici din perioada interbelică, când a servit drept sediu de bancă, și nici din primii ani de după război, când a fost transformată în restaurant pentru trupele sovietice de ocupație. De aceea, am căutat să decorăm încăperile în așa fel încât să ne apropiem de stilul vienez, specific Brăilei de acum o sută de ani",** ne declara, în vara anului 2015, Georgian Negură, omul de afaceri care a reușit să transforme locația dintr-o Cenușăreasă îmbrăcată în haine modeste într-o adevărată prințesă gătită în rochie de bal. Investiția a fost pe măsura rezultatului, fiind de ordinul milioanei de euro, după cum ne-a spus investitorul, care a evitat să precizeze suma exactă.

Renovarea acestei clădiri a fost efectuată de firma de construcții "Durabet" Brăila, ai căror meseriași au fost impresionați de câte de bine a fost executată construcția în a doua jumătate a secolului XIX, atunci când a fost ridicată această casă. **"Am rămas profund impresionat de acuratețea execuției din perioada respectivă.**

Clădirea restaurantului "Carol", o renovare făcută "ca la carte"

Pereții subsolului parcă sunt trași cu laser, atât de bine sunt aliniați și finisați. În plus, este de remarcat cât de avansați erau proprietarii din acele vremuri, care își amenajau locuințele în așa fel încât să aibă toate facilitățile necesare. Într-o perioadă când apa încă se căra cu sacaia, fiindcă orașul nu dispunea de o rețea de alimentare, cei care au locuit aici aveau în subsolul casei săpată o fântână de 14 metri adâncime și cu diametru de 2 metri, de unde scoteau apă cu o instalație specială. Aveau băi cu dotări similare celor din zilele noastre, iar asta se întâmpla în 1870 - 1880. Scara interioară, din lemn masiv, este extraordinară. A fost atât de bine lucrată încât nici nu realizezi că are peste o sută de ani vechime", ne declara, tot în vara anului 2015, Constantin Rădulescu, patronul firmei de construcții "Durabet", care a lucrat timp de trei ani la reabilitarea acestei construcții.

Nu se știe foarte exact cine a fost primul proprietar al clădirii. Cert este că acesta făcea parte din lumea bună a Brăilei. Probabil era un armator sau un comerciant bogat. Imobilul a avut destinație de locuință până în 1925, când i s-a mai adăugat un corp de clădire și a fost transformat în sediu de bancă. Acolo a funcționat Banca Italiană, până în 1940, când clădirea a fost cumpărată de avocatul Constantin Oțeleanu. După război, odată cu invazia sovietică, clădirea a fost rechiziționată de Armata Roșie, care a deschis un restaurant destinat trupelor de ocupație sovietice. Din acest motiv, imobilul nu a trecut prin naționalizarea comunistă, după plecarea rușilor reintrând în posesia avocatului Oțeleanu. Așa cum menționează autorul Ioan Munteanu, în volumul "Emblema Brăilei moderne", Oțeleanu a închiriat imobilul Trustului de Alimentație Publică Locală, care a deschis aici restaurantul "Brăila", celebru în anii '60 - '70.

În anii '90, clădirea, care între timp fusese moștenită de sora avocatului Oțeleanu, a fost închiriată de omul de afaceri Mihai Dănuț, aici funcționând, până spre sfârșitul anilor 2000, cofetăria "Select". După ce ani de zile a plătit chirie pentru spațiul folosit, Mihai Dănuț a cumpărat clădirea în 2006. Declinul afacerii sale a făcut ca imobilul să fie preluat de o bancă, de unde a fost cumpărat de actualul proprietar, Georgian Negură, care l-a transformat într-un etalon al arhitecturii ce definește Centrul Vechi al Brăilei.

Florentin COMAN

Una dintre cele mai masive și mai frumoase clădiri din Brăila, care domină de peste 100 de ani strada Împăratul Traian, principala cale de acces din centrul orașului spre Dunăre, și-a recăpătat frumusețea originală, după ce a trecut printr-un amplu proces de reabilitare, în perioada 2018 -2022. Este vorba despre sediul Flotilei Fluviale "Mihail Kogălniceanu", care a beneficiat de o investiție masivă, de peste 20 milioane de lei, una dintre cele mai mari investiții făcute în ultimii ani la Brăila pentru salvarea unui imobil de patrimoniu. Bani nu au fost dați nici de autoritățile locale și nici de vreun investitor privat, ci provin din bugetul Ministerului Apărării Naționale. Asta în contextul în care clădirea în cauză servește drept sediu pentru comandamentul Flotilei Fluviale, pentru o secție a Spitalului Militar de Urgență "Dr. Aristide Serofiti" Galați și pentru Biroul de Informare Recrutare Brăila. În 2017, Direcția Domenii și Infrastructuri, instituția care are ca obiect de activitate administrarea patrimoniului imobiliar al Armatei, a postat pe SEAP (Sistemul Electronic de Achiziții Publice n.n.) licitația pentru contractarea unei firme de construcții specializate în executarea lucrărilor de reabilitare. Clădirea fiind înscrisă în Patrimoniul Cultural al României, criteriile de selecție a constructorului au fost stricte, iar lucrările nici nu au putut începe fără un aviz eliberat de Ministerul Culturii. "Concivia" SA Brăila este firma care a câștigat licitația și care s-a apucat de treabă în 2018. Termenul inițial pentru finalizarea lucrării a fost de doi ani, însă operațiunea de reabilitare a unui imobil atât de masiv, cu o arhitectură atât de complexă, s-a dovedit a fi destul de dificilă, astfel că ceremonia de inaugurare a clădirii proaspăt renovate s-a putut ține abia în primăvara anului 2022. Chiar și așa, investiția și-a arătat roadele, iar în prezent clădirea de pe strada Împăratul Traian își arată pe deplin frumusețea specifică începutului de secol XX.

Superbul imobil, aflat pe strada care coboară spre Dunăre, pe partea dreaptă în sensul dinspre Piața Traian spre port, a fost construit în perioada 1910 - 1913, într-un "stil eclectic, cu puternice influențe franceze", după cum se precizează în cartea "Monumente

Clădirea-amiral de pe strada Împăratul Traian

istorice ale orașului Brăila", scrisă de Ioan Munteanu. Tot din acea lucrare aflăm că, inițial, a servit ca sediu al Societății de Asigurări "Generală", pe vremea când Brăila era unul dintre cele mai prospere orașe din România, cunoscut în toată lumea pentru că dădea tonul bursei cerealelor pe mapamond. Arhitectul care a proiectat clădirea a fost Oskar Maugsch, iar construcția propriu-zisă a fost ridicată de italianul Luigi Segatti, care nu a făcut deloc rabat la materiale de calitate, după cum se poate vedea chiar și acum, după mai bine de un secol, pe fațada monumentală a imobilului.

În timpul Primului Război Mondial, clădirea a fost transformată în spital, apoi a găzduit sediul Comandamentului de ocupație german, denumirea străzii Împăratul Traian devenind, în acea perioadă, Kaiser Trajan Strasse.

După al Doilea Război Mondial, imobilul a fost din nou sediu de comandament, de această dată a ocupantului sovietic. A găzduit apoi, câțiva zeci de ani, Policlinica Teritorială Brăila. Din 1980, a fost cedată Brigăzii Fluviale devenite, din 2015, Flotila Fluvială "Mihail Kogălniceanu".

"Imobilul are 1.900 metri pătrați, cu subsol, parter, două etaje și aproximativ 100 de încăperi. Zidurile sunt placate cu piatră artificială. Cele două corpuri ale clădirii, dispuse pe aliniamentul a două străzi intersectate în unghi ascuțit, sunt legate printr-un volum cilindric decrosat, subliniat de o cupolă. Un accent particular primește centrul fațadei principale, prin cele 7 coloane ionice adosate, ce unifică etajele", mai precizează Ioan Munteanu în lucrarea sa dedicată monumentelor istorice de pe raza Brăilei.

Totuși, trecerea timpului și lipsa unei renovări făcute cu simț de răspundere au afectat destul de puternic monumentală fațadă, din care, în urmă cu câțiva ani, înainte de a începe lucrările de reabilitare, începuseră să se desprindă bucăți mari de tencuială. Din fericire, grație investiției făcute de Ministerul Apărării, clădirea nu mai reprezintă în prezent un pericol public pentru pietonii ce trec prin zonă ci, din contră, o adevărată mândrie a orașului nostru, o dovadă vizuală a forței economice pe care o avea Brăila în urmă cu mai bine de un secol!

Casa Faltis, farmacia-muzeu readusă la viață de Ion Bobaru

Marian GHEORGHE

Pe Calea Galați, colț cu Strada Mărășești, strălucește, la propriu, Casa Faltis, clădire emblematică, ctitorită la sfârșit de secol XIX și readusă la viață de neobositul farmacist Ion Bobaru. În Casa Faltis, declarată monument istoric (care este și cea mai veche farmacie din Brăila), Ion Bobaru, farmacist cu 50 de ani de experiență, prepară și acum leacuri la masa de lucru a venerabilului său înaintaș, folosindu-se de prima Farmacopee Română, tipărită de brăileanul Constantin C. Hepites, la 1862, cu aprobarea domnitorului Cuza. Fără strădania și contribuția financiară a farmacistului Bobaru, Casa Faltis - a cărei piatră de temelie a fost pusă la 1899 - nu și-ar fi recăpătat strălucirea de altădată, iar Brăila nu ar fi avut, astăzi, un veritabil muzeu al farmaciei.

Odiseea unei clădiri-monument

Ridicată la finele secolului al XIX-lea de Ion Faltis, clădirea-monument de pe Calea Galați se înscrie perfect în țesătura urbană a Brăilei. Dedesubt, se întindeau cândva hrubele vechiului oraș, iar casa cu etaj și cupolă a adăpostit, cândva, farmacia lui Ion Faltis. Când, în urmă cu jumătate de secol, a fost repartizat aici de către Oficiul Farmaceutic Galați, Ion Bobaru a găsit clădirea vechii Farmacii Faltis în ruină. Pereții farmaciei erau plini de igrasie, iar subsolul era transformat în groapă de gunoi. Faptul că acum arată impecabil, se datorează farmacistului Bobaru, care, după 1989, a strâns banii necesari, a achiziționat-o și a restaurat-o, după ani și ani de procese, dându-i nobletea și frumusețea de odinioară. Mai mult, farmacistul a transformat clădirea de la 1899 într-un adevărat muzeu al farmaciei, dar și în pepinieră pentru viitorii farmaciști.

Pe cheltuiala sa, Ion Bobaru, teleormănean la origine, dar îndrăgostit de orașul de la Dunăre, a renovat Casa Faltis și a salvat recipientii și instrumentarul vechi de mai bine de un secol, precum și masa de lucru din laborator, aceeași la care a lucrat distinsul farmacist Ion Faltis.

Farmacia Faltis deține mobilierul vechi, instrumentarul, dar și celebra mașină de confecționat capsule, realizată la început de secol XX de firma Eureka, din SUA, aflată în perfectă stare de funcționare. Aceasta a fost cumpărată de farmacistul Faltis, înainte de Primul Război

Mondial, și cu ajutorul ei s-au produs sute de mii de comprimate până în zilele noastre, cu precădere înainte de '89, când rar găseai piramidon, piracetam, antinevralgic sau papaverină în farmacie. Iar după ce a reușit să reînvie tradiția vechilor farmacii și să salveze cea mai veche far-

macie din Brăila, Bobaru a împărtășit și viitorilor farmaciști, școliți la „Carol Davila”, „Iuliu Hațieganu”, „Ovidius” sau „Dunărea de Jos”, cunoștințele pe care le-a acumulat de-a lungul anilor.

Casa Faltis a fost reabilitată complet în anul 2013, cu eforturi

financiare considerabile din partea proprietarului. Farmacistul Ion Bobaru a primit, la scurt timp, o distincție din partea Direcției Județene pentru Patrimoniu, în cadrul unei gale de excepție, organizată la Teatrul „Maria Filotti”. Farmacistul avea să declare, cu mâna pe inimă, că „Faltis” nu e un muzeu oarecare, „ci un muzeu viu”, cum nu găsești în alte orașe. Aici, vizitatorul are ocazia să vadă, pe viu, cum se prepară medicamentele, chiar pe masa de lucru folosită cândva de Ion Faltis.

Cât despre Faltis, farmacistul din Brașov care s-a mutat la Brăila și a ctitorit farmacia ce avea să-i poarte numele, nu a fost un ardelean oarecare. Avea cu el un Decret Regal în baza căruia primise dreptul să deschidă o farmacie, după ce câștigase un concurs. Clădirea fusese achiziționată cu 58.000 de lei; la parter se afla farmacia, iar la etaj fusese amenajată locuința lui Faltis. Farmacia Faltis a fost a șasea înființată la Brăila (prima fusese cea a lui Hepites, la 1833) și una dintre cele mai apreciate din orașul de la Dunăre. În anul 1924, Ion Faltis - a cărui faimă trecuse cu mult de hotarele Brăilei - a primit, prin Decret Regal, Crucea Meritul Sanitar cl. I, cea mai înaltă distincție sanitară a vremii, la împlinirea a 50 de ani de activitate.

Farmacia întemeiată de Ion Faltis și-a continuat activitatea până în anul 1949, când a fost naționalizată de către regimul comunist. Era condusă, la acea vreme, de Dumitru Faltis, fiul celebrului farmacist, care avea să ajungă la închisoare, fiind considerat un „element ostil regimului”. Farmacia și-a pierdut vechiul nume (și renumele), fiind subordonată Oficiului Farmaceutic Galați. Dumitru fusese izgonit din propria farmacie, iar la etaj locuiau ofițeri sovietici. Dumitru Faltis a murit fără urmași.

Ion Bobaru avea să se mute la Brăila în anul 1984 și să ia în primire Farmacia „115” a Oficiului Farmaceutic Galați, fostă proprietate a familiei Faltis. A cumpărat imobilul în care, la subsol, roiau șobolanii, și i-a redat, cu mari sacrificii, frumusețea și gloria de altădată.

Casa Dr. Nicolae Robitu, de pe Bulevardul Cuza - martor al demnității și suferinței

Marian GHEORGHE

Construită în stil Art Nouveau, în anul 1900, cocheta casă de pe Bulevardul Alexandru Ioan Cuza nr. 77 a aparținut chirurgului brăilean dr. Nicolae Robitu - fiu al unor agricultori de la lanca, absolvent al Liceului „Nicolae Bălcescu” Brăila și al Facultății de Medicină de la Cluj - luptător pentru libertate care și-a petrecut tinerețea în temnițele comuniste. La data la care a fost ridicată, construcția avea unul dintre cele mai novatoare și îndrăznețe stiluri arhitectonice din Brăila, ceva ce încă nu se mai văzuse pe aceste meleaguri. Potrivit muzeografilor brăileni, restaurarea Casei Robitu - monument istoric - a fost realizată de ing. Iulian Troacă, care s-a străduit să păstreze nealterate elementele specifice care o definesc și o particularizează ca stil arhitectural. Despre fostul proprietar al casei se relatează că, aflat în închisorile comuniste, își ajuta colegii de suferință, operându-i cu o coadă de lingură, pentru că torționarii nu-i puneau la dispoziție instrumentar medical.

„În anul morții lui Stalin, călăul suprem al sistemului comunist, printre cei puțini eliberați s-a aflat și doctorul Nicolae Robitu, care și-a regăsit cei doi copii. Dar la eliberare i s-a interzis să părăsească Brăila și să practice meseria la spitalul de unde fusese arestat. Rearestat odată cu valul din 1958/1959, a fost încarcerat în temnițele de exterminare de la Galați, Aiud ș. a. pentru încă 4 ani”, precizează Cicerone Ionițoiu, autorul cărții „Victimele terorii comuniste. Arestați, torturați, înțemnițați, uciși”.

Astăzi, eleganta Casă Dr. Nicolae Robitu, de pe B-dul Cuza - martor tăcut al dramei trăită de proprietarul ei de odinioară - și-a recăpătat frumusețea de altădată.

O casă ce poartă între zidurile ei povestea tragică, dar demnă a chirurgului Nicolae Robitu

Prezentat ca „Monumentul lunii” de către Muzeul Brăilei „Carol I” - inițiator al unor ample

proiecte de promovare a patrimoniului mobil și imobil brăilean - Casa Dr. Nicolae Robitu, de pe Bulevardul Al. Ioan Cuza nr. 77 (aproape de intersecția cu Strada Școlilor) reprezintă un adevărat simbol al Brăilei cosmopolite, dar și martor al suferințelor îndurate de elitele orașului imediat după sosirea armatei sovietice „eliberatoare” și instaurarea dictaturii comuniste.

„La vremea ridicării ei, construcția avea unul dintre cele mai novatoare și îndrăznețe stiluri arhitectonice din oraș. Motivele vegetale, ornamentele cu reliefuri ponderate și feneria își găsesc similitudini numai în casele din vestul Europei. Casa a fost vândută de fiul doctorului Robitu, aflat atunci în Canada, iar restaurarea ei a fost făcută de ing. Iulian Troacă, care s-a străduit să păstreze nealterate elementele specifice care o definesc și o particularizează, ca stil arhitectural”, preciza, deunăzi, muzeograful Viorel Stoian, arheolog, neobosit inițiator al unor proiecte

de promovare a patrimoniului brăilean.

Aflată pe Lista Monumentelor Istorice, Casa Dr. Nicolae Robitu poartă între zidurile ei povestea tragică și demnă, totodată, a chirurgului brăilean arestat, torturat și înțemnițat în vremea dictaturii comuniste. Redăm mai jos un fragment din cartea lui Cicerone Ionițoiu, „Victimele terorii comuniste. Arestați, torturați, înțemnițați, uciși”, publicată la Editura Mașina de scris, București, 2007.

„...Fiul lui Marin și al Chiriachiței, țărani agricultori, doctorul Nicolae Robitu s-a născut pe 2 aprilie 1907, la lanca, în județul Brăila. A urmat Liceul „Nicolae Bălcescu” din Brăila. A fost absolvent al Facultății de Medicină din Cluj, dar s-a întors la Brăila pentru că era devotat meseriei. A fost arestat și închis în noaptea de 14/15 mai 1948 în penitenciarul Brăila. La o distanță de câteva luni, a fost transferat la penitenciarul Ocnele Mari, unde a rămas aproape 2 ani. După cum își amintea, acolo buboaiile

năpădiseră trupurile scheletice și neputincioase din cauza mizeriei ce se acumula zi de zi. În acele condiții, unde nu ți se dădea niciun ajutor și nu ți se permitea nimic, doctorul Nicolae Robitu și-a ascuțit coada lingurii pe ciment și, fără dezinfectant, a început să mai ușureze din suferință, scoțând puroiul de sub piele, de la țărani și până la miniștri și diplomați. Acolo a trăit teroarea exercitată de Securitate prin înscenarea unui complot al intelectualilor, avându-l ca „șef” pe secretarul lui Nicolae Titulescu, Savel Rădulescu, sub învinuirea că au trimis un memoriu la ONU. Prin anchete dure au trecut Petre Pandrea, Radu Budișteanu, Șerban Ghica și mulți alții. După eșuarea „complotului”, în toamna anului 1950, a fost ridicat un mare lot, în majoritate legionari, și trimis la Canal, în lagărul de exterminare de la Capu Midia, unde se omora prin muncă faraonică, fără nicio protecție, prin tortură la fața locului, pentru neîndeplinirea normei, prin înfometare

(ajungându-se să se mănânce câini, șerpi, șoareci de câmp). La Midia, dr. Nicolae Robitu a stat în „sârme”, la brigăzile de pedepsiți, în timp ce un alt medic, dr. Radu Liviu, din Brașov, făcea jocul administrației, trimițând oamenii bolnavi pe șantier și umplând magazia cu cadavrele care se ridicau cu grămada după 10-12 zile. Toți cei ce se aflau la Capu Midia erau fie necondamnați, fie condamnați în procese înscenate, cu culpe imaginare. Amintindu-și de acea epocă, doctorul Nicolae Robitu afirma: „Și așa, prin tot dramatismul prin care trecem, uniți de sentimente profunde, zbătându-ne să supraviețuim, să ne salvăm corpul, lipsiți de asistență medicală, ocrotiți numai de Dumnezeu, am reușit să ne salvăm sufletele și, mai ales, să scăpăm de mult temuta reeducare, mijlocul cel mai draconic al comunismului”. În aceste condiții, doctorul Robitu, fără medicamente, fără instrumentar, a continuat să-și facă datoria față de colegi folosindu-se de experiența empirică, de ce-i mai putea pune la dispoziție natura, cu ajutorul ceaiurilor din buruienile găsite la întâmplare sau cu pansamente cu frunze la care se adăuga auto-sugestia bolnavului că trebuie să se vindece, să-și regăsească în curând familia, libertatea. În anul morții lui Stalin, călăul suprem al sistemului comunist, printre cei puțini eliberați s-a aflat și doctorul Nicolae Robitu care și-a regăsit cei doi copii. Dar la eliberare i s-a interzis să părăsească Brăila și să practice meseria la spitalul de unde fusese arestat. Rearestat odată cu valul din 1958/1959, a fost încarcerat în temnițele de exterminare de la Galați, Aiud ș. a. pentru încă 4 ani. Eliberat pentru a doua oară, în 1962, n-a putut funcționa decât ca medic de circumscripție sanitară, la Brăila. A murit la 25 iulie 1997”.

Se cuvine, deci, să-i aducem un pios omagiu și să aprindem o lumânare, într-un sfânt lăcaș, pentru cel care a fost Doctorul Nicolae Robitu - proprietarul casei Art Nouveau care-i poartă numele, de pe B-dul Cuza.

Corina – Andreea PREDA

După ce a absolvit două facultăți, Corina Elena Anghelescu a revenit în orașul natal și a preluat funcția de arhitect-șef a municipiului Brăila în 2018, iar în curând va deveni doctor în domeniu. Într-un interviu în exclusivitate, Corina Elena Anghelescu punctează care sunt prioritățile ei, cu ce provocări se confruntă și ce fel de dezvoltare își dorește pentru Brăila.

- Ce element specific din arhitectura sau urbanistica orașului Brăila face munca de arhitect palpitantă?

- Un element deosebit este structura sa radial-concentrică orientată către Dunăre, în formă de evantai. Străzile principale pornesc din zona falezii Dunării și se deschid concentric spre interior, generând o rețea stradală neuniformă, dar cu o puternică valoare identitară.

Planul urbanistic modern al Brăilei a fost conceput după 1830, de către locotenent-colonelul G. Riniviev, când orașul a intrat sub administrație românească în urma retragerii otomanilor. La baza sistematizării a stat primul plan cadastral al Brăilei, realizat în 1930, unul dintre cele mai vechi planuri urbane moderne din Țara Românească. Ulterior, în 1841, s-a întocmit un plan de dezvoltare mai detaliat, de către căpitanul baron R. de Borroczyn, care a fixat trama radială, rar întâlnită în orașele românești.

Dezvoltarea Brăilei ca port liber (1836–1883) a atras numeroase comunități comerciale și culturale – greci, armeni, evrei, turci, bulgari, italieni și lipoveni – fiecare lăsându-și amprenta asupra arhitecturii locale. Casele de negustori greci, cu logii și elemente neoclasiche, au coexistat cu hanurile armenesti, sinagogile evreiești și bisericile ortodoxe de stil bizantin sau neoromânesc. La acestea se adaugă clădiri administrative și bancare ridicate de arhitecți străini, în stil eclectic sau neorenescentist, care dau centrului Brăilei un caracter cosmopolit și dens stratificat.

Pe de o parte, integrarea intervențiilor moderne într-un țesut istoric marcat de diversitate etnică și stilistică necesită o sensibilitate aparte față de context. Pe de altă parte, multiculturalismul oferă un repertoriu vast de tipologii și expresii arhitecturale ce pot fi revalorizate prin reconversie și reinterpretare. A proiecta aici înseamnă a crea un dialog viu între trecutul cosmopolit și viitorul sustenabil al comunității.

"A proiecta aici înseamnă a crea un dialog viu între trecutul cosmopolit și viitorul sustenabil al comunității"

• declară Corina Elena Anghelescu, arhitectul-șef al municipiului
• "Rolul nostru, ca administrație publică locală, este să găsim acel echilibru fin între inovație și continuitate", a subliniat sursa citată

"Noul să nu distrugă vechiul, ci să dialogheze cu el"

- Care sunt principalele provocări cu care se confruntă patrimoniul arhitectural al Brăilei astăzi?

- În primul rând, este vorba despre starea fizică a clădirilor. Avem un număr considerabil de imobile de patrimoniu construite în secolele XIX și XX, care au rezistat timpului, dar care acum sunt fragile, afectate de infiltrații, de intervenții neautorizate sau de lipsa unei întrețineri regulate. Unele dintre ele sunt monumente istorice emblematiche, dar riscă să se degradeze iremediabil dacă nu sunt protejate prin restaurări corecte și printr-un plan coerent de conservare, cum este cazul ansamblului de clădiri ce delimitează fosta Stradă Regală, astăzi Strada Mihai Eminescu.

O altă provocare majoră este

confruntarea dintre presiunea dezvoltării imobiliare și necesitatea de a păstra identitatea orașului. Brăila, ca multe alte centre urbane istorice, are nevoie de investiții noi, de modernizarea infrastructurii, de spații comerciale și rezidențiale contemporane. Totuși, dacă aceste investiții nu țin cont de context, există riscul de a altera imaginea orașului, în special în zonele construite protejate. Rolul nostru, ca administrație publică locală, este să găsim acel echilibru fin între inovație și continuitate, astfel încât noul să nu distrugă vechiul, ci să dialogheze cu el.

Există și provocări juridice și administrative. Proprietățile sunt împărțite între persoane private, instituții și administrația locală. Pentru multe clădiri, regimul juridic este complicat, ceea ce face dificilă intervenția rapidă. În plus, procedurile pentru accesarea

fondurilor europene sau guvernamentale necesare restaurării sunt adesea greoaie și de lungă durată.

Satisfacția mea este atunci când reușim să demonstrăm că protejarea patrimoniului nu înseamnă frânarea dezvoltării, ci dimpotrivă – deschiderea unei perspective sustenabile de creștere pentru întregul oraș, în ultimii ani existând multe exemple de acest fel, atât din sfera privată cât și din sfera administrației locale, care a început un amplu proces de reabilitare a imobilelor aflate în proprietate.

- Cum reușește Primăria, prin Direcția de Urbanism, să protejeze clădirile vechi?

- Protejarea clădirilor vechi nu este doar o responsabilitate legală, ci o responsabilitate pe care o simt foarte personal. Instituția Arhitectului Șef,

împreună cu Direcția de Finanțe Publice Locale, Poliția Locală și celelalte direcții implicate, folosesc mai multe instrumente: reglementări de protecție a zonelor istorice, proceduri de avizare pentru intervenții asupra clădirilor de patrimoniu și colaborarea cu proprietarii pentru restaurări conforme.

Un instrument esențial în acest sens este Hotărârea nr. 720/2018 a Consiliului Local Municipal Brăila, prin care s-a stabilit ca, în fiecare an fiscal, impozitul pentru clădirile/terenurile neîngrijite situate în centrul istoric să fie majorat cu 500%. Această măsură are nu doar rol sancționatoriu, ci și rol stimulator: să determine lucrări de întreținere, reparații și restaurare. Primăria oferă și consultanță tehnică, colaborăm cu proprietarii pentru găsirea soluțiilor adecvate (materiale, autorizații, soluții tehnice). Cred că această combinație – reglementare, sancțiune și sprijin – este singura cale realistă de a proteja cu adevărat patrimoniul arhitectural al Brăilei.

- Ce planuri există pentru a reintroduce patrimoniul în viața cotidiană a brăilenilor și în turismul cultural?

- Una dintre marile mize este să facem ca patrimoniul arhitectural să nu mai fie perceput doar ca decor sau ca un trecut îndepărtat, ci ca o parte vie din prezentul Brăilei. Dincolo de reglementările legislative de protejare a monumentelor istorice, încercăm să găsim căi prin care aceste clădiri să fie reintegrate în viața cotidiană. Asta înseamnă reconversii inteligente: case de negustori transformate în cafenele sau galerii, foste sedii bancare deschise pentru evenimente culturale, sau clădiri industriale readaptate pentru spații creative și educative. În ceea ce privește turismul cultural, planurile vizează punerea în valoare a traseelor tematice: centrul istoric cu trama radială, casele marilor comunități etnice, portul vechi. Lucrăm la proiecte care să facă patrimoniul mai accesibil, de la aplicații digitale cu tururi ghidate, parteneriate cu școlile și universitățile, până la evenimente precum „Noaptea muzeelor”. Personal, cred că adevărata protecție a patrimoniului se realizează atunci când oamenii intră din nou în contact cu el, când îl folosesc, când se bucură de el. Dacă un brăilean își bea cafeaua într-o casă restaurată din secolul XIX, sau în Piața Traian nou reamenajată, sau dacă un turist străbate străzile vechi cu o poveste pe smartphone, atunci patrimoniul trăiește și își recapătă locul firesc în viața comunității.